

Звіт про підсумки діяльності галузі «Освіта» міста Одеси за 2017 рік

Робота департаменту освіти та науки Одеської міської ради, закладів комунальної власності територіальної громади міста Одеси направлена на виконання актуальних задач галузі "Освіта".

У 2017 році на базі закладів освіти комунальної власності територіальної громади міста Одеси були реалізовані міські програми: Міська цільова програма розвитку освіти міста Одеси на 2017-2019 роки, Міська цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2016-2020 роки.

Основні показники галузі

У м. Одесі забезпечено доступність і безоплатність освіти, збережена мережа закладів освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси, яка складається з **276** навчальних закладів, а саме:

- загальноосвітніх навчальних закладів – 123;
- дошкільних навчальних закладів – 128;
- позашкільних навчальних закладів – 17;
- вечірніх (змінних) шкіл – 4;
- міжшкільних навчально-виробничих комбінатів – 3;
- дитячий будинок «Перлінка».

У галузі «Освіта» міста на початок 2017/2018 навчального року працювало **близько 17 000** працівників. Відвідує загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади комунальної власності територіальної громади м. Одеси більш **120 000** дітей (124 912 дітей).

У 2017 році бюджет галузі «Освіта» (загальний фонд) складає 1 878,0 млн. грн., що на **26,3% більше** попередніх років (2015 рік - 1 137,0 млн. грн., 2016 рік – 1 383,4 млн. грн.)

Бюджет галузі «Освіта» (загальний фонд) у 2017 році склав **1 878,0** млн. грн., з них:

- заробітна плата – 1 459 422,3 тис. грн. (77,7%);
- комунальні послуги - 167 175,4 тис. грн. (8,9%);

- харчування дітей - 152 186,7 тис. грн. (8,1%);
- муніципальні надбавки та стипендії – 37 817,0 тис. грн. (2,0 %);
- інші виплати – 60 434,1 тис. грн. (3,2%).

З 2016 року фінансування діяльності професійно-технічних навчальних закладів здійснюється з міського бюджету згідно із Законом України від 25 грудня 2015 року №928-VIII «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

Станом на січень 2018 року з міського бюджету виділено **1 858 551,3** тис. грн.:

- заробітна плата – 1 449 168,7 тис. грн. (78,0%);
- комунальні послуги – 161 689,1 тис. грн. (8,7%);
- харчування дітей – 151 965,2 тис. грн. (8,7%);
- стипендії та муніципальні виплати – 37 666,1 тис. грн. (2,0 %);
- інші виплати – 57 497,1 тис. грн. (3,1%).

Капітальні та поточні ремонти

Ремонтні роботи у закладах освіти міста проводились та проводяться за рахунок бюджетних коштів і благодійної допомоги, наданої батьками та громадськими організаціями.

У 2017 році у галузі «Освіта» на проведення ремонтних робіт та придбання необхідного обладнання для навчальних закладів м. Одеси виділено **понад 363 млн. грн.** (363 898,7 тис. грн.) (у 2015 році виділено бюджетних коштів – **51,2 млн. грн.**, у 2016 році – **236,4 млн. грн.** (236 385,4 тис. грн.).

З них:

- управлінню капітального будівництва Одеської міської ради для проведення капітального ремонту закладів освіти - понад 266 млн. грн. (266 938,0 тис. грн.);
- департаменту освіти - понад 96 млн. грн. (96 960,7 тис. грн.).

У ряді закладів освіти замовником капітального ремонту виступає управління капітального будівництва Одеської міської ради.

Проводиться будівництво школи на 1000 місць за адресою: вул. М. Говорова, 8.

Пріоритетні напрямки ремонтних робіт у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах у цьому році:

- енергозберігаючі заходи (заміна вікон, ремонт дахів, фасадів, систем опалення та ін.);
- модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти;
- оснащення сучасним обладнанням та навчальним приладдям;
- модернізація харчоблоків;
- модернізація спортивної бази дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів;
- проведення заходів з протипожежної безпеки.

Як результат цієї роботи:

- у **114 школах та 18 дитячих садках** проведені енергозберігаючі заходи, а саме: частково замінені віконні блоки та двері на енергозберігаючі металопластикові;

- у **18 школах та 8 дитячих садках** проведені ремонти дахів і фасадів;

- у **27 школах і 4 дитячих садках** проведені роботи з ремонту системи опалення та водопостачання;

- відремонтовані приміщення музичних залів, вестибюлів, пралень, санвузлів у **7 школах, 6 дитячих садках, 2-х позашкільних закладах і в 1 навчально-виробничому комбінаті**;

- у **30 школах** проведені роботи зі встановлення автоматичної пожежної сигналізації;

- для **19 загальноосвітніх шкіл** міста передбачено кошти на проведення технічного обслуговування встановленої раніше автоматичної пожежної сигналізації;

- у школи закуплено класні журнали для всіх паралелей, дезінфікуючі засоби, будівельні матеріали;

- у **115 закладах освіти** проведені модернізація матеріально-технічної бази, оснащення сучасним обладнанням, навчальним приладдям;

- у **3 одеських школах** для організації інклюзивного навчання проведені ремонтні роботи.

У 2017 році було проведено **ремонт 22 харчоблоків** у навчальних закладах м. Одеси, у тому числі:

- управлінням капітального будівництва Одеської міської ради в 6 навчальних закладах;

- департаментом освіти та науки Одеської міської ради в 16 установах освіти.

Крім цього, **придбано обладнання для харчоблоків 45 навчальних закладів на загальну суму 3 673,4 тис. грн.**

У 2017 році було продовжено роботу щодо **модернізації спортивних майданчиків закладів освіти міста Одеса.**

Управлінням капітального будівництва Одеської міської ради проведено проектування та капітальний ремонт елементів благоустрою території в **9 навчальних закладах м. Одеси.**

У 2017 році департаментом освіти та науки Одеської міської ради модернізовано спортивну базу (капітальний ремонт стадіонів, спортивних майданчиків, спортивних залів, асфальтування та благоустрій території) у **29 загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах міста.**

Таким чином, за останні **3 роки відремонтовано й модернізовано 77 харчоблоків і 42 спортивних майданчики та стадіони.**

Дошкільна освіта

У **128 дошкільних навчальних закладах та 11 НВК «Дошкільний навчальний заклад – школа»** дошкільну освіту отримують біля **30 тисяч дітей (29 731, з них 571 - це діти переселенців з Донецької, Луганської**

областей та АР Крим). Діти 5-річного віку, а також діти пільгового контингенту та діти з особливими освітніми потребами приймаються в дитячі садки поза чергою.

У 2017 році після проведення капітальних ремонтних робіт та реконструкції приміщень відкрито:

- Одеський ДНЗ № 28 (вул. Чорноморського козацтва, 14 – 5 груп /95 місць);
- Одеський ДНЗ № 78 (вул. Болгарська, 59 - 5 груп/110 місць);
- Одеський ДНЗ № 237 (провулок Прохорівський, 4 – 7 груп/140 місць);
- дошкільна ланка в Одеському НВК № 19 (вул. Кустанайська, 3 – 6 груп/120 місць);
- в Одеському ДНЗ №№ 138, 222, 283 відкриті додаткові 3 дошкільних групи на 60 місць.

Всього 29 груп , 525 місць.

Продовжуються ремонтні роботи та реконструкція приміщень дошкільної ланки в Одеському НВК № 125 (вул. Кругова, 1 – 3 групи/60 місць). З метою створення додаткових місць для дітей дошкільного віку школи №№19, 125 у цьому навчальному році працюють у новому статусі – «Навчально-виховний комплекс «Школа – дитячий садок».

Після закінчення капітального ремонту будівлі дитячого садка за адресою: вул. Дюківська, 12, яка довгий час не використовувалась за призначенням, **буде відкрито** Одеський ДНЗ № 48 у Приморському районі – 3 групи/55 місць.

В усі капітально відремонтовані заклади придбано нове обладнання, посуд, меблі, м'який інвентар, іграшки.

Таким чином, за останні 3 роки капітально відремонтовано та відкрито 12 дошкільних навчальних закладів.

Загальна середня освіта

Для задоволення освітніх потреб населення в місті функціонують 123 загальноосвітні навчальні заклади комунальної власності територіальної громади м. Одеси, з них:

- 7 загальноосвітніх навчальних закладів I ступеня;
- 84 загальноосвітніх шкіл I-III ступенів, у тому числі 2 школи-інтернату;
- 6 гімназій;
- 4 ліцеї;
- 19 навчально-виховних комплексів, до складу яких входять гімназії, ліцеї, спеціалізовані школи й дошкільні навчальні заклади;
- 3 спеціальні установи для дітей з вадами фізичного або розумового розвитку.

На початок 2017/2018 навчального року у загальноосвітніх навчальних закладах навчається **95 181 учень**, з них 1 797 - переселенці з Криму, Луганської та Донецької областей.

1 вересня 2017 року сіли за парти **10 705 першокласників**.

Продовжують навчання у десятому класі **4 637 учнів**.

Для задоволення потреб національних меншин у школах міста:

- 1 033 учні вивчають польську мову, а саме: як предмет в Одеській СШ №121 – 601 учень, в Одеській СШ №117 – 145 учнів, в Одеському НВК «Гімназія №7» - 287 учнів;
- 449 учнів навчаються в Одеській СШ №94 з поглибленим вивченням івриту;
- 59 учнів вивчають новогрецьку мову: в Одеській ЗОШ №118 – 50 учнів, Одеського НВК «Гармонія» - 9 учні;
- 752 учня вивчають болгарську мову (227 учнів Одеського юридичного ліцею, 525 учнів в Одеській ЗОШ № 31).

У рамках співпраці між Республікою Болгарія та Україною в Одеській загальноосвітній школі № 31 I-III ступенів реалізується проект, який передбачає навчання учнів школи болгарської мови вчителями, які прибули з Республіки Болгарія. Даний проект було обговорено під час зустрічі Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич та Міністра освіти і науки Республіки Болгарія Красіміра Вілчева. За підтримки Генерального консульства Республіки Болгарія в Україні болгарська сторона провела капітальний ремонт навчального кабінету, в якому проводиться навчання учнів болгарській мові, оснастила його мультимедійною і інтерактивною технікою, закупила 16 персональних комп'ютерів.

У 2017/2018 н.р. в Україні почалося пілотне впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти. Міністерством освіти і науки України відібрано 100 шкіл, які беруть участь у цьому проекті. Одесу представляє школа № 26 (2 перших класи). У закладі була підготовлена матеріально-технічна база: проведено ремонт відповідних приміщень школи, ремонт, закуплено необхідне обладнання та інвентар.

Освіта дітей з особливими освітніми потребами

Належна увага приділяється роботі щодо забезпеченню рівних можливостей для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

У закладах освіти навчаються і виховуються **1 027 дітей-інвалідів**, з них 891 дитина шкільного і 136 дітей дошкільного віку.

У місті функціонують 3 спеціальних навчальних заклади для дітей з особливими освітніми потребами:

- Одеська СШ №75 (163 учня з фізичними чи розумовими вадами), в якій створені належні умови для корекційної роботи та навчання. За рахунок коштів міського бюджету організовано підвезення учнів спеціальної школи №75 до місця навчання і додому;
- Одеський НВК №310 (80 дітей шкільного віку з порушеннями зору або мовлення);
- Одеський УВК №241 (49 дітей шкільного віку з порушеннями мови та затримкою психічного розвитку).

Крім цього, в Одеській ЗОШ №77 в класах для дітей з порушеннями мовлення навчається 91 дитина.

У загальноосвітніх школах 517 учнів за станом здоров'я навчаються індивідуально на дому.

У 2017/2018 навчальному році відкрито 33 інклюзивних класів, в яких навчається 69 дітей з особливими освітніми потребами (у 2016/2017 навчальному році функціонувало 14 класів інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, навчалось 34 дитини).

З 2017/2018 навчального року в Одеських ДНЗ №№ 112, 138, 268, 287, 299, 304 відкрито 6 інклюзивних груп, в яких організовано навчання 9 дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.

Для забезпечення надання якісних освітніх послуг у класах з інклюзивною освітою працюють кваліфіковані педагоги та асистенти вчителів.

У навчальних закладах створено 11 логопедичних пунктів (ЗОШ №№20, 27, 60, 63, 65, 68, 71, 72, 76, 77, 86, 95, 122, НВК "Гармонія"), працюють вчителі-дефектологи (ДНЗ № №235, 248, СШ №75).

З метою підвищення рівня компетентності педагогів навчальних закладів з питання інклюзивної освіти протягом 2017/2018 навчального року на базі департаменту освіти та науки Одеської міської ради, загальноосвітніх навчальних закладів були проведені наради, тренінги, навчально-практичні семінари, засідання круглих столів за участю представників департаменту освіти та науки Одеської міської ради, фахівців міської психолого-медико-педагогічної консультації, психологічної служби інформаційного методичного центру, департаменту охорони здоров'я Одеської міської ради, представників територіальних дитячих поліклінік, керівників районних методичних об'єднань вчителів початкової школи, директорів шкіл, заступників директорів з навчально-виховної роботи, вчителів, які працюють в інклюзивних класах, психологів навчальних закладів.

Організація харчування дітей

У 2017/2018 навчальному році отримують безкоштовне харчування **1,4 тис.** учнів інтернатів, усі учні 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів (близько **41345** учнів), **3884** учня пільгового контингенту загальноосвітніх навчальних закладів та **4432** дитини пільгового контингенту дошкільних навчальних закладів. (У 2016/2017 навчальному році отримували безкоштовне харчування **1,3 тис.** учнів інтернатів, усі учні 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів (близько **40796** учнів), **3462** учня пільгового контингенту загальноосвітніх навчальних закладів та **4407** дітей пільгових категорій дошкільних навчальних закладів).

З метою забезпечення якісного харчування дітей у навчальних закладах розпорядженням Одеського міського голови створено постійну комісію з контролю за організацією харчування в медичних установах, навчальних закладах, притулках для дітей та дитячих будинках. До складу комісії входять депутати Одеської міської ради, керівники виконавчих органів Одеської міської ради, головний санітарний та ветеринарний лікарі м.Одеси. За 2017 рік комісією

перевірено організацію харчування в 52 загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

У 2018 році з бюджету міста на забезпечення харчування дітей у навчальних закладах міста виділено 160,0 млн. грн. (у 2016 році виділено 147,1 млн. грн. бюджетних коштів, у 2017 році - 152,6 млн. грн.).

Інновації в освіті, інформатизація навчально-виховного процесу та управлінській діяльності освітньої галузі

З 2018 року в Україні стартує реформа шкільної освіти «Нова українська школа». Першокласники, які підуть у школу в 2018/2019 навчальному році, будуть вчитися 12 років. **Нова українська школа буде орієнтуватися не на знання, а на компетенції, навички і вміння.** Думати, висловлювати власну думку та аналізувати - саме такими компетенціями повинні володіти школярі.

На розширеному засіданні колегії департаменту освіти та науки Одеської міської ради в серпні 2017 року були визначені основні етапи підготовки до реформування. Перед початком колегії всі учасники ознайомилися з виставкою "Впровадження інноваційних проектів у навчальних закладах міста Одеси" з метою ознайомлення з новими інноваційними проектами, інтерактивними технологіями і засобами їх використання в навчальному процесі.

Так, з 2017 року **13 одеських шкіл беруть участь у всеукраїнському науково-педагогічному проекті «Інтелект України»** (Одеські ЗОШ №№ 5, 21, 44, 53, 60, 92, 111, 118, 119, НВК №№13, 53, 275, «Гімназія №7») за темою «Реалізація компетентного підходу». Суть проекту полягає не в насиченні дитини поглибленими знаннями, а в придбанні нею, перш за все, необхідних навичок роботи з інформацією, аналізу, гнучкого творчого мислення, самоконтролю та самооцінки, швидких реакцій, раціональної організації навчальної праці; розвитку пізнавальних процесів: сприйняття, пам'яті, мислення, уваги та уваги; розвитку якостей особистості школяра: цілеспрямованості, працьовитості, організованості, акуратності, наполегливості, волі тощо. Програма розроблялася таким чином, щоб врахувати вікові особливості учнів, не тільки зберегти, але і збільшити їх інтерес до навчання. Завдяки міжпредметним зв'язкам, засобам наочності та відеоматеріалам об'єкт вивчення стає більш зрозумілим і цікавим. Наприклад, якщо на уроці "Читання" діти вивчали розповідь про солов'я, то на уроці "Я і Україна" вони дізнаються про класову і видову приналежності цього птаха, спосіб життя, передивляться відеофрагмент про солов'я, прослухають його спів.

З січня 2017 року впроваджується всеукраїнський проект «Розумники» (Smart Kids) в Одеських ЗОШ №№ 81, 118, СШ №54 та НВК «Гімназія №7». У рамках бюджетного фінансування в ці школи для 4 початкових класів були закуплені 64 комп'ютера-трансформера. **У 2017/2018 навчальному році в дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня «Технологія навчання учнів початкової школи «Розумники» (Smart Kids)» протягом 2017-2022 рр.» беруть участь 17 навчальних закладів міста: Одеські ЗОШ №№ 8, 46, 53, 60, 78, 81, 85, 92, 105, 118, НВК №№4, 53, 54, "Гімназія №2", "Гімназія №7", СШ № 64 та школа-інтернат №2. Проект передбачає**

впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі: проведення інтерактивних уроків з елементами дистанційного навчання.

Триває реалізація спільного проекту департаменту освіти та науки Одеської міської ради з Одеською національною академією зв'язку ім. О.С. Попова «ІТ-класи». Якщо минулого року в проекті брали участь 20 шкіл міста, то в 2017/2018 навчальному році висловили своє бажання брати участь у проекті 30 навчальних закладів, а саме: Одеські ЗОШ №№1, 5, 15, 16, 31, 37, 39, 52, 57, 58, 73, 78, 100, 107, 110, СШ №№ 21, 119, 121, НВК №№3, 24, 53, 84, «Гімназія № 7», «Надія», гімназії №№1, 4, 8, 9, економічний ліцей, школа-інтернат №2. Базовим майданчиком для проведення даного експерименту став **Одеський НВК №49, на базі якого до 2020 року буде проводитися експериментальна робота "Формування і розвиток інформаційно-комунікаційної компетенції учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах становлення конкурентоспроможного випускника"**.

З метою вирішення питань захисту прав інтелектуальної власності в сфері інформаційно-комунікаційних технологій близько 20 шкіл міста беруть участь у проекті "Google Apps for Education". На базі Одеського НВК "Гімназія №7" в кінці 2017 року завершено всеукраїнську дослідно-експериментальну роботу **"Хмарні сервіси в освіті"**.

У 2017/2018 навчальному році на базі Одеської СШ №117 реалізується міжнародний проект **«Mozaik Education» «Впровадження сучасних освітніх технологій у педагогічній діяльності»**. Педагогічні працівники установи пройшли навчання в м. Сегед (Угорщина). Організатор зустрічі - компанія «Mozaik Education». Вчителі ознайомилися з можливостями використання інформаційно-комунікаційних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах та програмним забезпеченням для мультимедійних класів інтерактивного навчання. Також педагогам представили інтерактивні підручники, проєкційні та звукові системи, розповіли про технічні рішення зі створення предметних і лабораторних класів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Крім цього, педагогічні та учнівські колективи навчальних закладів продовжують працювати над реалізацією проектів з навчальними закладами Польщі, Франції, Німеччини, Словаччини, Латвії та ін. Серед таких проектів: **«Мережа асоційованих шкіл ЮНЕСКО»**, програма підтримки викладання та вивчення німецької мови "Школи: партнери майбутнього PASH", Міжнародний проект **«Підтримка молоді як імпульс для зміцнення демократії та громадянського суспільства в Україні»**, програма FLEX («Програма обміну майбутніх лідерів») - це програма культурного обміну між Україною та США, робота мовних таборів із залученням іноземних волонтерів у рамках проекту «GoCamp», **україно-швейцарський проект «DOCCU: Розвиток цивільних компетенцій в Україні»**, Міжнародний проект «Generation global» у рамках проекту «Діалог з молоддю світу», Міжнародний екологічний проект «Посилення екологічного моніторингу Чорного моря» (EMBLAS - II), проект «Глобальний діалог молоді світу» (Великобританія), проект Microsoft Educated «Mystery skype», спільний проект з Ризькою Українською середньою

школою економічної освіти старшокласників (Латвія), україно-австрійський проект «Компетентнісно-орієнтоване навчання як нова вимога для методистів та вчителів математики», Міжнародний проект «Ми можемо більше» (ФРН), освітня програма «Білінгвальна освіта», культурно-лінгвістичний проект «Індр - Одеса», проект «Європейська культурна скарбниця», Міжнародна освітня програма в Україні Helen Doron English, словацько-український проект «Європа в школі», у рамках реалізації міжнародних проектів триває співпраця з Молодіжним будинком культури м. Велюнь (Польща), у рамках співпраці, культурного та мовного розвитку школярі беруть участь в інтеграційних заходах Міжнародного молодіжного центру «Фонд для розуміння європейського» та інші.

У рамках виконання спільного Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та ЛЕГО Фаундейшн (LEGO FOUNDATION) з 2010 року в дитячих садах України почалося впровадження проекту «Сприяння освіті» через програму з ЛЕГО-конструювання - «Навчання через гру».

На сьогоднішній день у Одесі впроваджують програму з ЛЕГО-конструювання **16 ДНЗ**. Всього в м. Одесі залучено до даного проекту:

- дітей дошкільного віку - 5460;
- педагогів - 324.

У 2017 році Одеські дошкільні навчальні заклади взяли участь у дитячому архітектурному проекті «Світ розваг, відкриттів і пізнання» Всеукраїнського фестивалю робототехніки «Robotica» і привезли дипломи переможців у різних номінаціях.

Інформатизація системи освіти міста передбачає стовідсоткове забезпечення навчальних закладів комп'ютерною та мультимедійною технікою, доступом до швидкісної мережі Інтернет, створення веб-сайтів навчальних закладів, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Станом на січень 2018 року в загальноосвітніх закладах функціонують 198 навчальних комп'ютерних класів (НКК), в яких 2370 комп'ютерів (у 2014 році - 174 комп'ютерні класи, в яких 1974 комп'ютера; у 2015 році - 177 комп'ютерних класів, в яких 2023 комп'ютера; у 2016 році - 182 комп'ютерні класи, в яких 2079 комп'ютерів). Кількість ПК збільшилася на 17% порівняно з 2014 роком.

Комп'ютери встановлені в шкільних бібліотеках, навчальних кабінетах, використовуються для управління навчально-виховним процесом. Всього комп'ютерів у школах міста - **4971** (в 2016 році - 4518 комп'ютерів, в 2015 році - 4388 комп'ютерів, в 2014 році - 4163 комп'ютера), у дошкільних навчальних закладах - 318, у позашкільних навчальних закладах - 77 ПК.

У рамках програми співпраці між урядами України та **Китайської Народної Республіки** 37 навчальних закладів міста Одеси отримали безкоштовно комп'ютерну техніку з встановленим ліцензійним програмним забезпеченням (загальна кількість - **433 персональних комп'ютера**).

Крім цього, Генеральний консул Китайської Народної Республіки в Одесі Чжао Сянжун вручила телевізори Одеським школам №№ 44, 46, 51, 63, 68, 77, 81, 110, НВК №4; персональні комп'ютери - школам №№19, 37, 48, 127; холодильник - школі-інтернату №5; телевізор і 2 персональних комп'ютера - спеціальній школі №75.

З метою захисту прав інтелектуальної власності та дотримання вимог законодавства України у зазначеній сфері в навчальних закладах триває робота зі встановлення на комп'ютерну техніку ліцензованого програмного забезпечення.

З кожним роком збільшується кількість мультимедійної техніки в школах міста. За останні три роки кількість інтерактивних дошок збільшилася на 50% і становить 401 дошку, кількість мультимедійних проекторів збільшилася на 30% і становить 1135 проекторів. За бюджетні гроші в рамках реалізації Міської цільової програми розвитку освіти м.Одеси на 2017-2019 роки придбано інтерактивне обладнання на суму 4 592,0 тис. грн. У рамках громадського бюджету міста Одеса 2017 року реалізовано проект "Інтерактивна дошка в кожному школі на суму 3 151,40 тис. грн. За залучені гроші в навчальних закладах придбано інтерактивне обладнання на суму 335,15 тис. грн. З метою проведення занять з інтерактивними елементами в дошкільних навчальних закладах закуплено 13 інтерактивних дошок і 55 мультимедійних проекторів.

Для Одеської школи №111 було закуплено в 2017 році інтерактивний дисплей для проведення інтерактивних форм навчання.

До мережі Інтернет підключено 100% загальноосвітніх навчальних закладів, 98% дошкільних навчальних закладів, 94% позашкільних навчальних закладів. З метою якісного проведення сучасних інтерактивних уроків у 48% загальноосвітніх навчальних закладах виникла необхідність провести відповідну роботу щодо збільшення швидкості каналу Інтернет.

Тривають заходи щодо створення в навчальних закладах міста **Wi-Fi-зон**: зараз бездротовий Інтернет мають 75% навчальних закладів. З них більше 50% навчальних кабінетів охоплено мережею **Wi-Fi в 27,1% навчальних закладів. Дана робота триває і в цьому році.**

У навчальних закладах міста проводиться відповідна робота щодо обмеження засобами комп'ютерного адміністрування доступу учнів до Інтернет-ресурсів забороненого змісту.

В установах освіти проводяться заходи, спрямовані на забезпечення безпечного використання Інтернету дітьми. За підтримки громадських організацій, представників вищих навчальних закладів проводився цикл заходів «Безпечний Інтернет» для педагогічних працівників, учнів шкіл та їх батьків.

У березні 2017 року в навчальних закладах міста за участю представників Головного управління Служби безпеки України пройшли батьківські збори та виховні години «Безпечний Інтернет», присвячені питанню збільшення кількості випадків дитячого суїциду, вчиненого під впливом Інтернет-ресурсів. 27 березня 2017 року заступники директорів з виховної роботи, психологи, соціальні педагоги шкіл міста взяли участь у Всеукраїнському круглому столі «Вплив Інтернет-мережі на психіку дітей і молоді - виклик сучасності».

У 2017 році були проведені заходи до Міжнародного Дня безпечного Інтернету під гаслом «**За зміни: об'єднаємося для кращого Інтернету**». Учні та педагогічні працівники шкіл міста зустрічалися зі студентами та викладачами Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова з питання захисту дітей у мережі Інтернет. Реалізація заходів щодо захисту дітей в онлайн-овому середовищі мережі Інтернет триває.

На підставі угоди триває проходження виробничої та післядипломної практики студентами Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова на базі навчальних закладів. Під час практики студентами була надана допомога навчальним закладам у вирішенні питань обслуговування та інвентаризації комп'ютерної та мультимедійної техніки, в оформленні та заповненні шкільних сайтів, у проведенні профорієнтації учнів випускних класів. **У 2017/2018 навчальному році до даного проекту підключаються Одеський політехнічний університет і Одеська академія харчових технологій, студенти яких під час проходження практики будуть надавати допомогу у сфері інформаційних технологій.**

В єдиній освітній системі знаходиться 149 сайтів: 123 шкільних сайти, 17 сайтів позашкільних навчальних закладів, 5 сайтів навчально-виховних комплексів та навчально-виробничих комбінатів, 4 сайти територіальних відділів освіти районів.

У рамках реалізації Міської цільової програми розвитку освіти міста Одеси на 2017-2019 роки **створено веб-сайт департаменту освіти та науки Одеської міської ради**, який відповідає вимогам чинного законодавства України: www.osvita-omr.gov.ua .

Створення єдиного інформаційного середовища в галузі освіти на основі інформаційної мережі, яка охоплює всі ланки системи освіти, установи і органи управління ними, є одним із стратегічних завдань інформатизації системи освіти.

Забезпечення підручниками

Департаментом освіти та науки Одеської міської здійснюється постійний контроль за своєчасним отриманням підручників загальноосвітніми навчальними закладами за новими програмами.

Усі учні пільгових категорій забезпечені підручниками.

Згідно підписаних договорів між КУ «Центри фінансування та господарської діяльності установ системи освіти м. Одеси» і видавництвами було видано, придбано та доставлено підручники й посібники для учнів 4-х і 7-х класів загальноосвітніх навчальних закладів за рахунок освітніх субвенцій на суму **4 498 000, 00 грн.**

Згідно з заявками шкіл учні 8-х, 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів забезпечені підручниками за новим Державним стандартом.

Реалізація проекту електронних інтерактивних підручників "Підручник.ua"

Проект «Розробка програмного забезпечення (система електронних інтерактивних підручників "Підручник.ua") для учнів загальноосвітніх навчальних закладів комунальної власності територіальної громади міста Одеси» реалізується в рамках міської Програми підтримки інвестиційної діяльності на території міста Одеси на 2016-2018 роки.

Згідно п.5.1 додатка 3 до Програми передбачено фінансування проекту на загальну суму 15500 тис. грн., з яких 8500 тис. грн. - з бюджету міста (в 2016 - 4900 тис. грн., у 2017 році - 10600 тис. грн.).

У 2016/2017 навчальному році проходила апробація проекту інтерактивних електронних підручників серед вчителів, учнів 7-х класів та їхніх батьків.

6 квітня 2017 року в Одеській спеціалізованій школі №117 у рамках реалізації Програми підтримки інвестиційної діяльності на території міста Одеси пройшов круглий стіл з питання реалізації масштабного та соціально значимого проекту з впровадження в загальноосвітніх школах міста інтерактивних підручників на порталі <https://www.pidruchnyk.ua/>. Учасники круглого столу обговорили основні переваги і функціональні можливості системи електронних інтерактивних підручників, технічні аспекти підключення та використання системи в освітньому процесі, можливість відстеження вчителями та батьками частоти відвідуваності системи семикласниками. Було відзначено, що електронний підручник дає можливість швидко та точно знаходити потрібну інформацію з будь-якого відповідного запиту, а інтерактивна система самоперевірки - можливість учневі в зручній формі оцінити рівень своїх знань, більш ґрунтовно підготуватися до контрольних та іспитів. Оновлення електронних підручників через Інтернет займає кілька хвилин, а доступ до платформи може здійснюватися з будь-якого мобільного телефону, планшета, комп'ютера і т.д.

15 червня 2017 року з одеським досвідом впровадження даного проекту ознайомила Міністр освіти і науки України Лілія Михайлівна Гриневич, яка в рамках робочої поїздки відвідала Одеський НВК «Гімназія №2».

На початок 2017/2018 навчального року на сайті <http://www.pidruchnyk.ua> розміщені підручники для 1-11 класів, рекомендовані Міністерством освіти і науки України. Коди доступу до даної системи отримали вчителі та учнів 1-11-х класів. З метою визначення якості роботи системи електронних інтерактивних підручників "Підручник.ua" проведено анкетування серед вчителів, учнів та їх батьків.

Підвищення якості освітніх послуг

За результатами участі випускників шкіл міста у зовнішньому незалежному оцінюванні в 2016/2017 навчальному році була проведена спланована масштабна робота для всіх учасників навчально-виховного процесу та методичної служби міста зокрема. Протягом навчального року проводились моніторингові

дослідження з української мови, математики, історії України (шкільні предмети, які випускники шкіл найчастіше обирають для проходження ЗНО), семінари, тренінги для учнів та педагогів, розроблялися і впроваджувалися методичні та психологічні рекомендації.

Щорічно випускники загальноосвітніх навчальних закладів, які бажають вступити до вищих навчальних закладів, беруть участь у зовнішньому незалежному оцінюванні (ЗНО). **У 2017 році участь у ЗНО взяли понад 4500 випускників одеських шкіл.** У 2017 році ДПА з української мови, математики та історії України для всіх випускників пройшла у формі ЗНО.

За підсумками проведення ЗНО в Україні місто Одеса піднялося на три позиції за загальним рейтингом.

6 учнів загальноосвітніх навчальних закладів (Одеські економічний ліцей, школа-інтернат №2, школи №№ 38, 92, гімназія № 1, ліцей "Приморський") отримали 200 балів.

З метою підготовки учнів до свідомого вибору майбутньої професії, розвитку індивідуальних здібностей юних одеситів, з урахуванням побажань дітей та їх батьків у старшій школі впроваджені різні профілі навчання (у 84 установах охоплено 3618 старшокласників, що становить 40% від загальної кількості учнів 10-11 класів).

Поглиблено вивчають окремі предмети 2422 старшокласника (27% від загальної кількості учнів 10-11 класів).

Результатом ефективності впровадження досягнень психолого-педагогічних наук, інноваційних технологій і прийомів у навчально-виховний процес, оптимального відбору форм і методів методичної роботи є досягнення учнів.

У навчальних закладах проводиться систематична цілеспрямована робота з виявлення, розвитку та підтримки обдарованої і талановитої молоді: організація і проведення олімпіад, інтелектуальних і творчих конкурсів, змагань, фестивалів, форумів.

Активну участь беруть учні міста в конкурсі Малої академії наук. У 2016/2017 навчальному році **72** школяра стали переможцями обласного етапу, а 4 з них - переможцями III Всеукраїнського етапу МАН.

У 2016/2017 навчальному році проведено 18 предметних олімпіад, в яких взяли участь переможці відбіркових етапів: I місце зайняли 59 учнів, II місце - 116 учнів, III місце - 375 учнів.

Досить висока результативність команд міста в обласному етапі предметних олімпіад 2017 року - 326 призових місць (2015 рік - 270, 2016 рік - 290 призових місць).

Також одеські школярі успішно виступили на IV (фінальному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад і посіли призові місця з української мови та літератури, екології, економіки, хімії, фізики, польському, англійської, німецької, французької мов, історії. 16 переможців IV (фінального) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад отримали цінні подарунки та грошові премії від міського голови.

Стипендія Президента України присвоєна:

- Голумбієвській Анастасії Миколаївні, учениці 10 класу Одеської гімназії №8;

- Козицькій Катерині Олексіївні, учениці 9 класу Одеської гімназії №5;

- Пановій Ганні Тимофіївні, учениці 11 класу Одеської СШ №117.

Щорічно 20 кращих учнів одеських шкіл отримують стипендію міського голови щомісячно в розмірі 500 грн.

У рамках Міської цільової Програми розвитку освіти м. Одеси на 2017-2019 роки 312 переможців III та IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад отримали грошові премії від 500 до 9500 грн.

Міжнародне співробітництво

Триває плідна робота навчальних закладів міста Одеси у сфері міжнародного співробітництва. Педагоги та учні брали участь у зустрічах з представниками іноземних делегацій, тематичних заходах, присвячених культурам різних країн світу, міжнародних культурно-освітніх проектах, конкурсах та ін.

За результатами зазначеного періоду шкільними колективами були проведені 119 зустрічей з представниками іноземних делегацій, дипломатичних місій Німеччини, Греції, Польщі, Франції, Грузії, Китаю, акредитованих в Одесі, США, Ізраїлю, Румунії, Бельгії, Великобританії. Педагоги та школярі взяли участь у зустрічах з представниками Генерального консульства Польської Республіки в Одесі, Генерального консульства Грецької Республіки, Генерального консульства Республіки Болгарія, послом Федеративної Республіки Німеччини в Україні, Першим секретарем Посольства Держави Ізраїль в Україні, консулом Генерального Консульства Румунії в Одесі, Генеральним консулом і делегацією Китайської Народної Республіки, Надзвичайним і Повноважним Послом Болгарії в Україні, Послом Болгарії в Одесі, Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні, Аташе з питань вивчення англійської мови Посольства США в Україні, консультантом з питань викладання німецької мови за кордоном при посольстві Німеччини в Україні, учасниками делегації департаменту Ендрю і Луара регіону Центр (Французька Республіка), працівником Відділу безперервного і міжнародного навчання Познанського технологічного університету (Польща); представниками влади м. Познань (Польща), Громади Пловдив (Республіка Болгарія), навчальної програми Європейської Комісії eTwinning (м. Берлін, ФРН), Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM), Меморіалу Шоа (Франція), Вищої школи соціальних наук (Франція), університету Клагенфурта (Австрія), Національного інституту демографічних досліджень (Франція); стипендіатом програми Державного департаменту Сполучених Штатів Америки, викладачами Тартуського університету (Естонія), університету в Дамброве Гурнічій (Польща), директором коледжу м. Аахен (Німеччина), ІКТ-технологій Швеції, Молдови, США, Узбекистану, Бельгії, Гонконгу, США, Казахстану, Киргизстану, Білорусі і т.д.

Одеські педагоги та школярі взяли участь у тематичному заході до Міжнародного дня Інституту Конфуція; заході, присвяченому відкриттю

Стамбульського парку; конкурсі малюнків «Турція очима дітей»; святкових заходах «Китайське свято весни», «Китайсько-Українська весна» в рамках співпраці між Україною та Китаєм у сфері освіти та культури; «Честита Баба Марта», «Коляда»; міжнародних конкурсах «Квітка на камені», «Осінні арабески», «Калейдоскоп талантів» (Польща), «Перлина Чорномор'я», «Самоцвіти», «Південний берег» (Україна), «InfoMatrix» (Румунія), конкурсі дитячого малюнку в м. Наріта (Японія); конкурсі з англійської мови «World Scholar's Cup»; Генеральній асамблеї-бієнале ESHA (Міжнародний освітній форум) в Маастріхт (Нідерланди); семінарах, зокрема, семінарі для тренерів Міжнародного проекту «Ми можемо більше» у м. Берлін (Німеччина), **Міжнародному семінарі «Масове насильство і Голокост на території України в першій половині ХХ століття»;** презентації мобільного додатку/навчальної гри «Чорноморська книга порятунку» (Black Sea Save Book) в рамках проекту ЄС/ПРООН «Удосконалення екологічного моніторингу Чорного моря» (EMBLAS-II), конкурсі «Толерантність - уроки Голокосту», олімпіадах, українсько-естонському проекті «Міксіке в Україні»; конкурсі проектів «Сімейні традиції Голокосту: життя продовжується»; міжнародній громадській акції «Народні читання» (ОСШ №121); XIX Всесвітній дитячій художній виставці (19th Kanagawa Biennial World Children's Art Exhibition); проводяться заняття з китайської мови для учнів 1-3 класів Одеського НВК №292; реалізується проект міжнародного молодіжного центру «Фонд для порозуміння»; відвідування військового корабля «Луїджі Дурінд де ла Пенне» (Одеська школа-інтернат №5).

Для учнів з особливими освітніми потребами Одеської спеціальної школи №75 традиційно проводяться тематичні заходи до Міжнародного дня захисту дітей та Міжнародному дню інваліда за участю генеральних, почесних консульств різних країн, міжнародних організацій.

У рамках святкування традиційного Дня Європи в Одесі з 14 по 24 травня 2017 року в закладах освіти міста проведено засідання євроклубів та євростудій, телеміст, «круглі столи», виховні години, концертні програми, спортивні заходи, конкурси дитячого малюнка, вікторини, книжкові виставки, присвячені країнам Європейського Союзу, їх культурі та інше.

Позашкільна освіта

У місті збережено мережу позашкільних навчальних закладів, в яких кожна дитина може знайти заняття за інтересами, має можливість розвивати свої творчі здібності і таланти. **Функціонують 17 комунальних позашкільних навчальних закладів, з них:**

- 2 станції юних техніків;
- еколого-натуралістичний центр;
- флотилія юних моряків;
- центр військово-патріотичного виховання учнівської молоді;
- центр хореографії;
- дитячий оздоровчо-спортивний комплекс;

- підлітково-молодіжний центр;
- 9 центрів (будинків) дитячої та юнацької творчості.

З метою максимального залучення дітей та молоді до позашкільної освіти департаментом освіти і науки ведеться відповідна робота, спрямована на збереження і розвиток мережі позашкільних навчальних закладів, створення мережі гуртків, груп та інших творчих об'єднань у позашкільних навчальних закладах міста.

У 16 позашкільних навчальних закладах міста протягом навчального року працювали 1667 гуртків, груп та інших творчих об'єднань, в яких 25167 школярів отримували позашкільну освіту з різних напрямків:

- з художньо-естетичного - 14613 вихованців у 951 гуртку;
- з туристсько-краєзнавчого - 298 вихованців у 20 гуртках;
- з еколого-натуралістичного - 1448 вихованців у 108 гуртках;
- з науково-технічного - 3171 вихованець в 234 гуртках;
- з фізкультурно-спортивного - 954 вихованці у 53 гуртках;
- з військово-патріотичного - 351 вихованець у 19 гуртках;
- з інших напрямків - 4332 вихованця у 292 гуртках.

Крім того, на базі загальноосвітніх навчальних закладів міста у 2017 році організовано роботу 470 гуртків, які відвідують 10489 школярів, з них за напрямками позашкільної освіти:

- з художньо-естетичного - 3731 школяр в 166 гуртках;
- з туристсько-краєзнавчого - 443 школяра у 20 гуртках;
- з еколого-натуралістичного - 274 школяра у 12 гуртках;
- з науково-технічного - 263 школяра у 13 гуртках;
- з фізкультурно-спортивного - 2467 школярів у 119 гуртках;
- з інших напрямків - 3311 школярів у 140 гуртках.

Таким чином, у 2017 році позашкільною освітою в м. Одесі було охоплено 35656 дітей – 37,5% від загальної кількості школярів (91181). Серед них: 136 - дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 74 дитини, які потребують корекції фізичного або розумового розвитку, 1659 дітей з малозабезпечених сімей.

Протягом року велика робота проведена щодо вдосконалення матеріально-технічної бази комунальних позашкільних навчальних закладів:

- у КУ «Міський підлітково-молодіжний центр» - проведено поточний ремонт приміщень клубів установи на суму **40,0 тис. грн**;
- придбані навчальні макети зброї для Одеського міського центру військово-патріотичного виховання учнівської молоді «Пост №1» на суму **5,0 тис грн.** та забезпечено придбання оргтехніки й форменого одягу для вихованців закладу на суму **70 тис. грн.**

Вихованці дитячих творчих колективів позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів - постійні учасники, переможці та призери фестивалів і конкурсів міського, регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, що сприяє творчому та інтелектуальному розвитку особистості дитини.

Виховна робота

У 2017 році в закладах загальної середньої освіти міста проводилася багатогранна виховна робота за напрямками: національно-патріотичне, громадянське, духовне, екологічне, художньо-естетичне виховання, сприяння творчому та інтелектуальному розвитку особистості.

Завдання національно-патріотичного виховання в закладах освіти м. Одеси вирішувалися в рамках виконання **Міської цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2016-2020 роки**, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 16.03.2016 № 436-VII (далі - Програма). Це забезпечило розвиток системного підходу до виховання учнівської молоді при проведенні різних заходів.

Найбільш популярні :

- інтелектуальні:
 - чемпіонат з брейн-рингу «Що? Де? Коли?» серед студентів та школярів;
 - чемпіонат серед шкільних команд **КВК на «Кубок мера»**;
 - конкурс ім. Аркадія Креймера на краще проведення інтерактивних екскурсій з історії та культури міста Одеси «**Сторінками історії Одеси**» серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів міста»;
 - конкурс учнівських історико-дослідницьких робіт «**Відомі одесити**» - квітень 2017 року;
 - конкурс творчих робіт учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Одеси «**Застигла музика**»;
 - конкурс проектів для старшокласників з історії та культури рідного міста;
- творчі:
 - конкурс родинної творчості «**Творча сім'я - моя родина і я**» до Міжнародного дня сім'ї;
 - щорічний міський фестиваль-конкурс «**Зоряна юність Одеси**»;
 - конкурс читців, поетів та прозаїків «**Срібне слово**»;
- національно-патріотичні:
 - конкурс творчості серед вихованців позашкільних навчальних закладів м.Одеси «**А я просто українка, україночка**» у рамках відзначення Шевченківських днів;
 - конкурс української пісні «**На крилах пісень – від давнини до сучасності**»;
 - міська військово-спортивна гра «**Ми роду козацького діти**»;
 - міська гра-квест «**Місто, яке пам'ятає козаків**»;
 - науково-практичний семінар для вчителів закладів загальної середньої та позашкільної освіти «**Зрима пісня України**»;
 - науково-практична конференція учнівської молоді «**Козацькими шляхами**»;
- військово-патріотичні:
 - міський етап **Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)**;

- конкурс «**Прапороносець**» - конкурс знаменних груп закладів загальної середньої освіти м.Одеси;
- огляд-конкурс «**Пісня в солдатській шинелі**».

До пам'ятних дат та державних свят в установах міста проводилися тематичні уроки, виховні години та бесіди, «круглі столи», учнівські конференції, святкові концертні програми, урочисті лінійки, конкурси, патріотичні акції, спортивні свята і змагання, тематичні виставки книг та історичних документів, виставки малюнків та стінних газет і інше.

Наприклад:

- до 26-ї річниці Незалежності України школярі міста та вихованці дитячих творчих колективів позашкільних навчальних закладів міста брали участь у **Вишиванковому фестивалі**, у масовому диктанті з української мови на площі біля пам'ятника Дюку де Ришельє, в урочистій **церемонії підняття Державного Прапора України на Думській площі**;
- до 223-ї річниці від дня заснування м. Одеси в закладах освіти були проведені книжкові виставки, тематичні зустрічі з відомими одеситами, квест-гра на знання історії міста Одеси, єдині тематичні уроки «Історія Одеси: минуле і сьогодення»,

З метою розширення кругозору, поглиблення знань школярів про історію рідного міста і культурно-історичну спадщину українського народу протягом навчального року для 14 тис. школярів були організовані екскурсії до музеїв і театрів міста.

Робота з військово-патріотичного виховання школярів проводиться на базі комунального позашкільного навчального закладу «**Одеський міський центр військово-патріотичного виховання учнівської молоді «Пост №1»**, якому в **2018 році виповниться вже 50 років**. Протягом року під керівництвом педагогів установи Почесну Вахту Пам'яті біля Вічного вогню на Алеї Слави несуть близько 1200 кращих учнів шкіл міста.

До виховної роботи з військово-патріотичного напрямку на базі шкільних музеїв військово-історичного та історико-краєзнавчого профілю залучалися не тільки вчителі, а й батьки, жителі мікрорайонів, запрошувалися ветерани, учасники бойових дій, АТО, військовослужбовці. У шкільних музеях проводились екскурсії, творчі конкурси, просвітницькі лекції, класні години, зустрічі з письменниками, краєзнавцями Одеської області. Зібрані в музеях матеріали використовуються вчителями в навчальному процесі. Станом на 01.11.2017 в закладах освіти міста функціонували 56 музеїв, 25 кімнат/залів військово-історичного та краєзнавчого профілю.

Щорічно проводиться огляд-конкурс на кращий музей в установах освіти міста Одеси, у цьому році переможцями стали: Музей Бойової Слави Одеської ЗОШ № 1 (директор Масленко О.П.) у номінації «Кращий військово-історичний музей» і Музей етнографічного профілю «Українська світлиця» Одеської гімназії № 9 (директор Копач С.О.) у номінації «Кращий історико-краєзнавчий музей».

У закладах освіти міста проводилися акції та благодійні марафони, спрямовані на підтримку захисників нашої країни, їх дітей та сімей, дітей з сімей переселенців, медичних працівників і волонтерів, які працюють в зоні АТО:

- ✓ **акція «Перше вересня - без квітів»;**
- ✓ **благодійна акція до Дня Святого Миколая «З вірою в серці»:** майстер-класи з випічки, виготовлення новорічних вітальних листівок, іграшок, сувенірів для розпродажу на святковому ярмарку; збір теплих речей для воїнів АТО; привітання воїнів АТО у військовому шпиталі;
- ✓ **марафон «До світлого дня - світлі вчинки»** - до Великодня: майстер-класи з виготовлення та декоративного розпису писанок, великодніх листівок та сувенірів; виставки-ярмарки виробів декоративно-прикладного мистецтва «Великодні візерунки»;
- ✓ **«Подаруй посмішку ближньому»** - відвідування ветеранів, людей похилого віку, поранених воїнів АТО у військовому шпиталі, дітей-сиріт; концертно-ігрові програми для дітей переселенців із зони АТО;
- ✓ **концертні програми «Великдень у колі друзів»** для дітей-сиріт, дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, для поранених воїнів АТО у військовому шпиталі тощо.

Згідно з рішенням Одеської міської ради від 04.10.2017 №2444-VII «Про внесення змін до рішення Одеської міської ради від 16 березня 2016 № 436-VII «Про затвердження Міської цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я - одесит» на 2016-2020 роки» назва програми «Я - одесит» було замінено на **«Я - одесит, патріот України».**

Профілактична робота з неповнолітніми

Особливу увагу департаментом освіти та науки приділяє профілактичній виховній роботі з неповнолітніми, що проводиться в тісній співпраці зі службою у справах дітей Одеської міської ради, районними відділами Головного управління Національної поліції в Одеській області, громадськими організаціями.

Під особливим контролем органів управління освітою знаходиться відвідування учнями навчальних занять. Система контролю дозволяє своєчасно виявляти учнів, які пропускають заняття без поважних причин, проводити з ними та їхніми батьками цілеспрямовану роботу. Станом на 25.11.2017 не приступили до занять без поважних причин 19 осіб, інформація про місце проживання 4-х з них – невідома.

Велику роль у проведенні профілактичної роботи з неповнолітніми відіграє психологічна служба міста.

Окремими напрямками роботи психологів і соціальних педагогів є проведення індивідуальної роботи з підлітками, надання психологічної допомоги педагогам і батькам, моніторингові дослідження з питань профілактики правопорушень та насильства серед неповнолітніх та молоді. Налагоджена спільна робота з класними керівниками щодо виявлення дітей з неадекватною

поведінкою, дітей у стані апатії, стресу і проведення з ними індивідуальної роботи.

Профорієнтаційна робота

З метою сприяння працевлаштуванню учнівської молоді щорічно організовується відвідування випускниками загальноосвітніх шкіл міста Днів відкритих дверей у вищих навчальних закладах, семінарів Одеського міського центру зайнятості «Професійна орієнтація учнівської молоді», в освітніх установах психологами проводиться анкетування випускників для надання рекомендацій щодо вибору майбутньої професії; проводяться бесіди, тренінги, «круглі столи» з учнями старших класів з метою надання можливості придбання знань у різних сферах діяльності.

У 2017 році з метою виховання в учнів поваги та інтересу до різних професій, розвитку кмітливості, ерудиції, забезпечення соціально-педагогічних умов профорієнтації дітей підліткового віку, поширення серед учасників навчально-виховного процесу знань з актуальних професій і спеціальностей, підвищення зацікавленості молоді оволодінням актуальними на ринку праці професіями, професійної орієнтації учнів і молоді були проведені профорієнтаційні екскурсії, інтерактивні заходи, профінформаційні групові заходи.

Все більшої популярності в нашому місті набуває щорічний міський ярмарок вакансій **«3 ярмарку вакансій - на роботу»**, метою якого є працевлаштування молоді. Так, у 2017 році учасниками ярмарку стали понад 2000 одеситів.

У навчальних закладах міста проводиться оснащення кабінетів профорієнтації, оформляються відповідні стенди.

Також відповідна профорієнтаційна робота проводиться представниками вищих навчальних закладів.

У 2016/2017 навчальному році з метою виховання в учнів поваги та інтересу до різних професій, розвитку кмітливості, ерудиції, забезпечення соціально-педагогічних умов профорієнтації дітей підліткового віку, поширення серед учасників навчально-виховного процесу знань з актуальних професій і спеціальностей, підвищення зацікавленості молоді оволодінням актуальними на ринку праці професіями, професійної орієнтації учнів і молоді були проведені конкурси, ігри:

- міська квест-гра **«Знавці професії»**. У грі взяли участь 18 команд навчальних закладів міста, з них 6 команд-переможниць (Одеські СШ №111, ЗОШ №№ 12, 18, 43, 62, 69) були нагороджені дипломами департаменту освіти та науки Одеської міської ради і грошовими преміями (I місце - 3500 грн., II місце - 3000 грн., III місце - 1500 грн.);
- проведено міський конкурс на кращий профорієнтаційний проект, в якому визначено 6 переможців (Одеські ЗОШ №№ 12, 75, 85, 78, НВК №3, ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою), які були нагороджені дипломами департаменту освіти та науки Одеської міської ради і

грошовими преміями (I місце - 2000 грн., II місце - 1800 грн., III місце - 1500 грн.).

Молодіжна політика

Для ефективної реалізації інтересів молоді, розвитку молодіжного руху в місті успішно працює Молодіжна рада при Одеському міському голові, до складу якої входять представники студентства міста, молодіжних громадських організацій, учнівського самоврядування та члени Молодіжної ради попередніх скликань.

За звітній період за підтримки департаменту освіти та науки Одеської міської ради з ініціативи та за участю членів Молодіжної ради при Одеському міському голові та громадських молодіжних організацій, з метою розвитку молодіжного руху в місті, залучення молоді до вирішення загальноміських проблем були реалізовані наступні проекти:

▪ **благодійної та соціальної спрямованості:**

- Всеукраїнський соціальний благодійний проект «Тиждень добрих справ», який об'єднав у собі більше 215 заходів і консолідував роботу багатьох активних одеситів і громадських організацій міста (лютий - квітень 2017 року);
- акція «Тиждень здоров'я», «Здай кров заради життя» (протягом навчального року взяло участь понад 800 студентів Одеського національного медичного університету);
- благодійний марафон до Великодня «До світлого дня - світлі вчинки» з метою підтримки учасників бойових дій із зони АТО, що знаходяться на реабілітації у військовому клінічному центрі Південного регіону;
- акція в рамках Міжнародного дня здоров'я «Здорово - жить здоровым» (вимірювання артеріального тиску, замір рівня цукру в крові);
- соціальна акція з профілактики онкозахворювань спільно з ВЖСТ - (Всесвітнє жіноче єврейське товариство) - «Проект Кешер» (акції проходили в Одеському коледжі економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу, Одеській державній академії будівництва та архітектури, Одеському національному медичному університеті; її учасниками стали понад 800 студентів і молоді нашого міста);
- квест-марафон до Міжнародного дня захисту дітей для молоді міста, у якому взяли участь 28 команд від вищих і загальноосвітніх навчальних закладів міста;
- благодійна акція «Трамвай щастя» до Міжнародного дня захисту дітей;
- соціальний проект «Милосердя», під час проведення якого члени Молодіжної ради при Одеському міському голові відвідали вдома ветеранів Другої світової війни і людей похилого віку, які проживають в Одеському геріатричному будинку милосердя ім. Святого цілителя Пантелеймона;
- тренінги з питань протидії насильству, торгівлі людьми, жебрацтву та іншим негативним явищам серед мешканців міста, зокрема молоді, свято до Дня Святого Миколая для дітей пільгового контингенту;

- святково-розважальна програма «Подаруй посмішку дітям» у розважальному центрі «Дитяча планета» для дітей соціально-незахищених категорій з Одеського дитячого будинку «Перлінка», Одеської школи-інтернату № 5;
 - **патріотичної спрямованості:**
- військово-патріотичний квест для старшокласників і студентів, робота із взаємодії з воїнами АТО, відвідування, привітання і подальша підтримка ветеранів Другої світової війни, флешмоб «Ми - діти твої, Україно!» (2016-2017 роки);
 - **інтелектуальної та розважальної спрямованості:**
- конкурс молодіжної творчості «Одеська хвиля - 2017» (листопад 2017 року),
- святкові заходи для дітей з обмеженими фізичними можливостями,
- святкові заходи до Дня молоді, Дня вишиванки, Дня студентів;
- інтелектуально-розважальні вікторини для учнів шкіл міста в рамках святкування Міжнародного дня дитячої книги;
- міський фестиваль молодих поетів «Відкритий мікрофон», який зібрав більше 15 талановитих молодих поетів міста, 200 мешканців міста та гостей;
- міський чемпіонат з брейн-рингу «Що? Де? Коли?» серед студентів (квітень 2017 р.);
- міський фестиваль сімейної творчості «Творча сім'я - моя родина і я», в якому взяли участь 14 родин, переможців районних відбіркових етапів, та їх уболівальники (квітень - травень 2017 р.);
- інтелектуально-розважальні вікторини для учнів шкіл міста до Міжнародного дня дитячої книги та Міжнародному дню захисту дітей (червень 2017 р.),
- щорічний Молодіжний ярмарок вакансій «З ярмарку вакансій - на роботу», учасниками якої стали понад 2000 одеситів (червень 2017 р.);
- у рамках святкування Дня молоді численні святкові заходи: автопробіг, майстер-класи, виставки, конкурси, спортивні змагання, спрямовані на популяризацію спорту й здорового способу життя; фестиваль «Молодь для молоді»; учасниками заходів стали більше 20 000 одеситів і гостей міста (червень 2017 р.);
- молодіжний форум, присвячений перспективам розвитку молодіжного руху міста Одеси (листопад 2017 р.);
- Школа студентського самоврядування, організована з метою створення умов для самореалізації студентської молоді, формування у неї активної громадянської позиції та лідерських якостей;
- міський конкурс на кращу модель учнівського самоврядування в навчальних закладах освіти м.Одеси з метою підтримки та розвитку учнівського самоврядування в школах міста, пошуку нових форм і моделей його реалізації.

Члени Молодіжної ради при Одеському міському голові відвідують засідання профільних комісій Одеської міської ради, знайомляться з принципами роботи міських департаментів і управлінь, взаємодіють з депутатським корпусом.

Молодіжною радою при Одеському міському голові було проведено 4 сесії, 26 засідань виконавчого комітету Молодіжної ради, на яких розроблялися

конкретні механізми щодо вирішення проблем молоді та розвитку молодіжного руху в м. Одесі.

Завдяки широкої співпраці і взаємодії вищих навчальних закладів, шкіл, молодіжних громадських організацій та підтримки органів місцевого самоврядування Молодіжною радою при Одеському міському голові розробляються конкретні механізми щодо вирішення проблем молоді та розвитку молодіжного руху міста.

Соціальний захист

Пріоритетними напрямками діяльності системи освіти є соціальний захист дітей, збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління.

На повному державному забезпеченні в інтернатних установах комунальної власності територіальної громади м. Одеси знаходиться 63 дитини: 36 дітей у дитячому будинку «Перлінка» та 27 дітей в Одеській школі-інтернаті №5.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені єдиними квитками, які дають право на безкоштовне користування громадським транспортом та відвідування об'єктів культури.

У грудні 2017 року всі вихованці дошкільних навчальних закладів та учні 1-6 класів загальноосвітніх навчальних закладів отримали солодкі новорічні подарунки, закуплені за бюджетні кошти.

Для дітей пільгових категорій, обдарованих дітей міста за кошти міського бюджету було закуплено 4000 квитків на новорічний мюзикл «Кришталевий голос Аріель» із врученням подарунків у концертно-виставковому комплексі Морського вокзалу. Крім цього, для дітей було виділено понад 6000 безкоштовних квитків на новорічні вистави в театрах м. Одеси.

Робота з кадрами

У навчальних закладах міста працюють більше 17 тис. працівників, з них понад 10 тис. - педагогічних працівників, з яких в 2017 році почали свою трудову діяльність 144 молодих спеціаліста.

Особлива увага приділяється підвищенню професійного педагогічного рівня педагогів через підвищення кваліфікації, яке здійснюється під час курсової підготовки при Одеському обласному інституті удосконалення вчителів. За 2017 рік курсову підготовку пройшли **1754 педагога**.

Проходження курсової перепідготовки є обов'язковою умовою атестації педагогічних працівників, яка проходить раз на п'ять років. У минулому навчальному році атестовано 1017 педагогічних працівників.

Одеська міська влада підтримує інтелектуальну еліту працівників освіти міста. **135-и педагогам, яким присвоєно почесне звання «Кращий педагогічний працівник м. Одеси», виплачується щомісячна муніципальна надбавка в розмірі 50% тарифної ставки.**

У 2017/2018 навчальному році муніципальні виплати (по 1500 грн. щомісяця) отримують 31 заступник директорів шкіл з навчально-виховної роботи, що займаються виховною роботою.

У рамках соціального захисту працівників соціальної сфери в м. Одесі триває виплата муніципальних доплат **845 працівникам освіти**:

- 173 вчителям - молодим фахівцям, вихователям - молодим фахівцям;
- 55 педагогам, які працюють в Одеських школі-інтернаті № 5, дитячому будинку «Перлинка»;
- 165 бібліотечним працівникам;
- 252 медичним працівникам;
- 200 працівникам централізованих бухгалтерій і господарсько-економічних груп.

2146 непрацюючих педагогів-пенсіонерів отримують муніципальні доплати.

Велика увага приділяється підвищенню професійної майстерності педагогів, впровадженню в навчально-виховний процес інновацій, передових технологій, досягнень педагогічної та психологічної науки. З цією метою за звітний період було проведено:

- **конкурси професійної майстерності: «Учитель року - 2017».** Переможці міського етапу конкурсу професійної майстерності «Учитель року - 2017» стали кращими в обласному етапі:
 - Трубніков Максим Валерійович, учитель музичного мистецтва Одеської гімназії № 9 Одеської міської ради Одеської області;
 - Гончарова Олена Костянтинівна, вчитель початкової школи Одеської загальноосвітньої школи № 57 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області;
 - Кот Ігор Володимирович, вчитель інформатики Одеської спеціалізованої школи №94 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області;
 - Мангул Галина Андріївна, вчитель біології Одеської загальноосвітньої школи № 37 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області;
- **конкурси професійної майстерності:** проведені I (міський) тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2018», міський етап всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості», міський конкурс «Кращий педагогічний працівник психологічної служби навчальних закладів - 2017». Всього в конкурсах взяли участь 42 педагогічних працівника, 18 з яких стали переможцями і були нагороджені грошовими преміями від 4-х тис. грн.. до 6-ти тис. грн. у рамках Міської цільової Програми розвитку освіти на 2017-2019 роки;
- 97 різноманітних сучасних методичних заходів, в яких брали участь майже 3000 педагогічних працівників. До їх проведення залучалися науковці одеських педагогічних вузів, Національної академії педагогічних наук України, автори навчальних програм, методисти іноземних мов з Великобританії, Німеччини, Франції, Іспанії.

З метою підвищення професійного рівня методистів інформаційно-методичного центру департаментом освіти та науки Одеської міської ради організовано роботу методичного віче.

Для надання допомоги педагогам у реалізації актуальних завдань вдосконалення професійної майстерності, активізації творчого потенціалу, формування здатності швидкої адаптації до нових етапів розвитку суспільства при інформаційно-методичному центрі департаменту освіти і науки Одеської міської ради працювало 7 Шкіл педагогічної майстерності, які відвідували 357 педагогічних працівників, а саме: Школа молодого фахівця (82 слухача), Школа вчителя першокласника (46 слухачів), Школа класного керівника-тьютора (76 слухачів), Школа заступника директора з виховної роботи (48 слухачів), Школа молодого фахівця психологічної служби (38 слухачів), Школа позашкільника (22 слухача). У ході роботи Шкіл слухачі отримували різні види допомоги, підвищували свій професійний рівень, впроваджували в практику інноваційні технології.

З метою підготовки кадрового потенціалу управлінців для сфери освіти міста, управлінця з актуальними професійними компетенціями здатного вирішувати проблеми модернізації освіти на основі сучасної науки і передових технологій департаментом освіти і науки Одеської міської ради з 03 березня по 31 червня 2017 року було організовано роботу **Школи резерву керівних кадрів закладів освіти**.

За курс навчання, розрахований на 65 годин, 58 слухачів - майбутніх управлінців - вивчили нормативно-правові документи, основи управління персоналом, методичні основи менеджменту й економічні питання. Практичні заняття слухачів проходять на базі освітніх установ міста.

Навчальні програми Школи резерву керівних кадрів будуються на основі рекомендацій Міністерства освіти і науки України. Навчальний процес здійснюють фахівці департаменту освіти та науки Одеської міської ради, директори шкіл і завідувачі дошкільними навчальними закладами міста, викладачі вищих навчальних закладів.

На виконання Закону України "Про освіту", статті 26 Закону України "Про загальну середню освіту", постанови Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 827 "Про затвердження Порядку призначення на посаду керівників загальноосвітніх навчальних закладів державної форми власності", департаментом освіти та науки Одеської міської ради підготовлено проект рішення «Про внесення на розгляд Одеської міської ради проекту рішення «Про затвердження Положення про конкурс на посаду керівника установи загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Одеси» з урахуванням пропозицій постійної комісії Одеської міської ради VII скликання з питань освіти, спорту, культури і туризму.

Інформація про діяльність сфери «Освіта» розміщується на офіційному сайті міста, департаменту освіти і науки Одеської міської ради та навчальних закладів: www.osvita-omr.gov.ua.

Директор департаменту
освіти та науки
Одеської міської ради

О.В. Буйневич